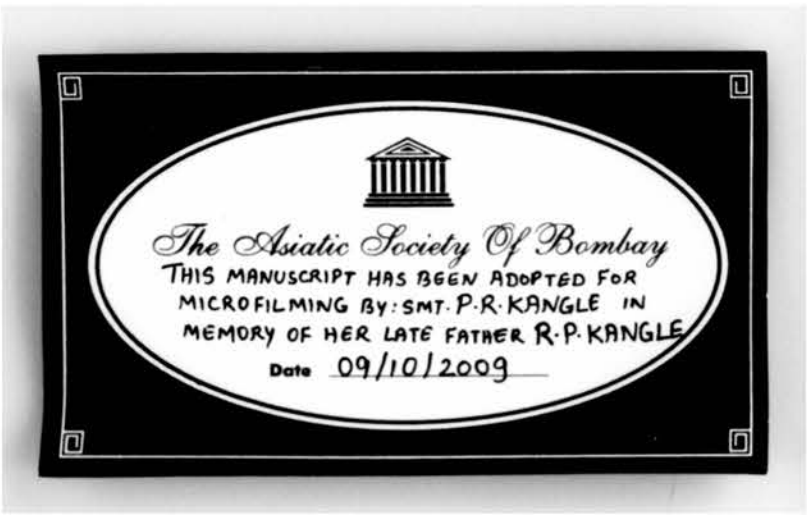
The Asiatic Society Of Bombay
THIS MANUSCRIPT HAS BEEN ADOPTED FOR
MICROFILMING BY: SMT. P.R. KANGLE IN
MEMORY OF HER LATE FATHER R.P. KANGLE
Date 09/10/2009

367
1918

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

श्रीगणेशायनमः अंशाच्युतत्रिनयसार्कशशांकभौमसौम्येज्यशुक्रशनिवागधिपागणेशान् नत्वाहमार्यभटशास्त्रसमं
करोमिशीघ्रंसदेवगणःकःकरणश्चकाशं १ शाकः शाकहतो १९७४ नितोरवि १२ गुणश्चैत्रादिमासान्वितोद्विस्तोदस्त्ररहतो
द्विराम ३२ सहितोऽधोनूपनंदे ९१६ हृतः लब्धोनोविहृतःशिलीमुखरसै ६५ सासाधिमासैर्युतःरवात्रि ३० घ्नःसतिथिर्द्वि
धाकररसैः ६२ युक्तलतोधःकृतः २ विलोच २ नघ्नाग्निरवेदहृ १४०३ हृतःफलान्वितःसागरषड्निघ्न ६४ रुष्टतः फलार
मोनोनहृगुवारपूर्वकोभवत्यवंरक्षुदयादहर्गणः ३ दस्र २ घ्नोयुगणोंकविश्व १३९ विहृतोलब्धोनितोन्हांगणोंशाद्याः सूर्य
सिद्धेंदुजाःगुरुकुजार्कसुतांचलोच्चंभवेत् नदाष्टेषुतिथीदुमि १९५५८९ दिनगणादासांशकैश्चोनितोभागाःखाग्नि ३० हृतायु
हादिनकरै १२ भक्ताप्तहाःपर्ययात् ४ अन्हांगणोयुग ३ हृतोनगचंद्र १७ भक्तोलब्धान्वितोयुगशशांक १२ हृतोदिनो
घः चंद्रोंशकादिरिपुघ्नयुणनाग ८३५५ भक्तार्दशादिलब्धरहितोभवतिघ्नदात् ५ अन्हाच्चयोदशगु १३ एतस्वरवराम
हृत २३० भागोनितोनवशशांक १९ हृतोलवादिः सोणीसुतोदिनगणात्खगजात्रिभू पे १६०८० भक्तादवासकलिकादिफ
लोनितःस्यात् ६ रुद्रहतो ११ दिनगणोनवरुद्र ११९ भक्तोलब्धान्वितोयुग ४ हतोद्युगणांशशीघ्रं अंशादिकंपुणगज
द्विनवेंदु १९७८३ भक्तादन्हांचयाद्भवतिलब्धलवादिकोनं ७ अहर्गणोधःकुयुगाग्निभाजितः३४७ फलोनितःसूर्य १२ हृ
तांशपूर्वकः गुरुर्भवेद्रोग्निरवसागरर्तुग्नि ६४३९ दिवागणादासकलादिवर्जितः ८ सोमाच्चंद्र १०० गुणितोद्युगणोद्वि
धासोशैलाच्चंद्र १०३ विहृतःसहितोग्निषडिघ्नः ६३ · भक्तोंशकादिसितशीघ्रमहर्गणाद्भूखाग्न्यष्टषट्घ्न ६८३९ विहृतो
ऽफलांशकोनं ९ द्विधाद्युरंदःखरवराम ३०० भाजितःफलान्वितःखाग्नि ३० हृतोर्कनंदनः लवादिरष्टांगनवांग ६९८
भाजिताल्लवादिहीनोदिनसंचयाद्भवेत् १० अहर्गणोधःखयुगाब्धि ४४० भाजितःफलान्वितोनंदहृ ९ तोलवादिकं मे
षंविधूच्चंसकलंप्रजायतेसमाष्टशैलाद्रि ७८७ हृतादहर्गणात् ११ अहर्गणोनाग ८ हृतोविभक्तोरुपेषुचंद्रैः१५१ फल
संज्ञापूर्वं गजाब्धिविश्वेषु ५१३८८ हृताद्दिनौघात्सांशसचक्रा१२।०।०।० मतिन्नंतमःस्यात् १२ अहर्गणःखाग्नि ३० हृतो

विभक्तोरसर्तुबाणैः ५६६ फलसंज्ञापूर्वं भुवोब्धिदेवाःखयुगा ३०३४१ विभाजितःफलान्वितोशोध्यमचक्रराहुः ९३
रुद्रा ११ भूपनयो १६ रदा ३२ नगशरा ५७ भानोभवा ११ स्मारका २७ व्योमाक्षीणि २० नखा २० विधोर्हुतभुजो ३ विश्वे १३ खद
स्रा २० रसाः ६ भूपुंत्रेनुरगा ७ युगानि ४ कुगुणाः ३१ सूर्या १२ बुधोऽब्धिसदाषट् ६ दस्रा २ रससायका ५६ मुनियमाः २७ स
पागुरोमादयः १४ जाशा १० भवा ११ मुदृशो २८ ध्वशराः ५८ सितोऽब्धिरामा ३ यमौ २ कृतभुवो १४ निदृशोर्क २३ सूनो
रुपं १ शरा ५ नवयुगानि ४० नृपा १६ विधूच्चपातेशशी १ हुतभुज ३ स्मरगोदेवा १७ र्काः १२ १५ अहर्गणोन्दूनखगाग्नि
हाब्धेःस्वसपर्कैस्तैःसहिताः क्रमेण मध्याभुवेयुःसुरनिर्मितायांलंकानगर्यामुदयेऽवबंधोः १६ सूर्यान्दुऋक्षकलाः क्रमा
न्नवशराः ५९ खांकाद्रयो ७९० भूगुणा ३१ बाणाब्धयोधियमाः २४५ शरा ५ रसखगा ९६ दस्रो २ रसा ६ वन्हयः ३ नागाः ८
सायकवन्हयो ३५ रसयमा २६ दंता ३२ नगाः ० कुंजराः ८ पूर्ण० रुपयुगानि ४१ रुपशशिनः११ प्रोक्ताविलिप्तमाद्यमाः ९७ अव
न्तिकादक्षिणसोम्यरेखा प्रदेशातः पश्चिमपूर्वदेशो भुक्त्यध्वघातात्खगजैः ८० विभक्तात्लब्धानिलिप्ताः स्वमृणंगृहेषु
१८ पुरीरक्षसांदेवकन्यायकांचीसितः पर्वतः पर्यलीवत्सगुल्मे पुरीचोज्जयन्याह्वयागर्गराट्कुरुक्षेत्रमेरुर्धरामध्यरेखा
११ इतिश्रीग्रहलाघवविरचितेकरणप्रकाशेमध्याधिकारःप्रथमः रुपाग्नयो ३१ नवयमाः २९ शरलोचनानि २५
नंदंदवो १९ दिनकराः १२ श्रुतयः ४ क्रमेण ज्यार्धन्यिमुनिखसुशैल ७८ लवाइनोच्चंरवेष्टोमृदूच्चरहितोमृदुकेंद्रमाहुः १
केंद्रत्रिभा ३ दनधिकेसतिदोस्तदेवराशित्रया ३ त्समधिकेपतितेषडाप्तात् ६ षडाप्तानितेषडधिके ६ रहितेभचक्रो १२ स्ते
दाधिके ० भवतिबाहुरिहावशेष २ भार्गाकुलेतनशरेंदु १५ भक्तेभुक्तज्यकाःसंगुणितेनवशेषे भोग्यज्ययाबाणशशांक १५
भक्तेभुक्तज्यकायोगयुतेभुजज्या ३ ज्यांविशोध्यशरचंद्र १५ ताडितेभोग्यखंडविहृतेशेषके द्युत्क्षरखंडपरिमाणसंगुणे
बाणशीतकिरणैर्युतेधनुः ४ दोर्ज्यारवेःशत १०० गुणागुणनंद ९३ भक्ताच्चंद्रस्यपंच ५ गुणिताद्विहृ २ ताफलंस्यात् लिप्तादिते
सरहितेसहितेरवींदूकेंद्रकमाक्रियतुल्यादिगतेस्फुटोस्तः ५ भोग्यज्यकाशांक १४ हृतारवशशोर्भवा ११ हृताबाण ५ हृ

369
1918

नाहिमांशोः फलोनयुक्तोमृगकर्कटाद्येकेंद्रगतीस्वदृतेरभवेतां ६ भक्तिप्तहाणांरविदोःफलघ्नीखरवांगभूद्रस्त २१६०
दृतेफलंस्यात् फलादिकंतद्रविवर्हिधेयंसूर्यादिकेषुस्वभृणंगतेषु ७ व्यामाद्रिबाणैः ५७०सहिताब्धिसंघोभवंतिष
ष्ट्याविहृतो ६० यनांशाः देवाग्रहेलग्नचरापमानंसिध्येद्बुधेग्वलादिकेच ८ त्रिष्टासभासगुणितारवचंद्रैः १०नागै ८ स्वि
भिः ३ सन्निलवैःक्रमेण स्वमीष्टदेशोक्रियपूर्वकाणांविनाडिकाःस्युश्चरखंडकाना ९ भुजीकृतस्वष्टसहस्तरश्मर्भसंख्यया
स्वचरखंडकैक्यं तद्दोग्यखंडांशवधात्खरामै ३० र्लब्धेनयुक्तंचरखंडकंस्यात् १० भुक्तिघ्नराधैनहृताविभक्तंखरवांगरामैः
३६०० कलिकादिलब्धं सूर्यस्तगेस्वंखरचैरषजाहोदृणंतुलादावुदितेन्यथास्यात् ११ द्विस्थायुतोनाःशरशीतभासः १५
श्यार्धनाडाभिरिहक्रमेण द्विघ्नाःप्रमाणेषुनिशोर्भवेतांसौम्येन्यथादक्षिणगोलगेर्के १२ तुलादि ६ मेषादि १ मषड्गोलः
क्रमाद्भवेदक्षिणसौम्यगोलौ कर्कादि ३ षड्भस्थितिभाजियाम्यसौम्यायनंस्यान्मकरादिषड्भे ९ १३ अर्केनशीतांशुकलाविभक्ताः खदस्रशैले ७२० लिप्तयोगताःस्युः शेषगतेःष्येगगनांग ६० निघ्नगत्यंतरेणापतदेतनाड्यः १४ कलाग्रहस्यांबरपूर्णनागै ८० र्विभाजितालब्धनिदेतगतेष्ये भुक्त्यादिनान्यर्कशशांकयोगेयोगस्तथान्येगतियोगभक्ते १५ सूर्येंदुयोगोन्य
तिपातनवेदनीतार्धे ६ भचक्रे १२ गतियोगभाजिते इनाधिकेगम्यगतेर्दिनादिकंपातस्फुटकांतिलवैःसमेभवेत् १६ व्य
र्केंदुलिप्ताः खरसाग्नि ३५० भक्तालब्धंविरूपं नग ७ भक्तशेषं प्राहुर्मुनींद्राःकरणंबवाद्यंतिथेरिवात्रापिभवंतिनाड्यः १७ नी
हारांशोपरिलघुतनौयातिथिर्भूतसंज्ञान्नंतस्यान्नवतिशकुनिर्नागभागेद्वितीये येतिथ्यर्धेतदनुभवतस्तेचतुष्पादनागे
किंस्तुघ्नाख्यंप्रतिपदिदलेप्राचिसंतोषदंति १८ इतिश्रीब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेतिथ्याधिकरोद्वितीयः

नागखराः ११८ दशयमाः २१० गगनाक्षचंद्राः १८० खांकाः १० रसानलयमाः २३६ मृदुतुंगभागाः शैघ्र्यागुणामुनिनगा
७७ स्मिकृता ४३ हिदस्रा २२ षड्जंगरा ८६ दिनकराश्च १२ कुजादिवृत्तां १ शीघ्रोच्चग्रहवर्जितंचलभवंकेंद्रंभुजज्यातनः
प्राग्वद्धाद्रुलचोनितांबरनव ९० ज्यांकोटिजीवाभवेत् एकत्रयंत्रलघातकोटिगुणयोःकेंद्रेमृगाद्येतरेकर्कादौसतितद्भुजोत्थ

:श्रीः
२

371
1912

गुणयोर्वर्गैक्यमूलेश्रुतिः २ दोर्ज्याहताच्चलगुणेनतुकर्णभक्ताचापीकृताशुफलमस्यदलंलवाद्यं स्वर्णग्रहेक्रियमु
लादिगतेस्वकेंद्रेकृत्वानतोव्यपनयेन्मृदुतुंगभागात् ३ प्राग्वद्भादुगुणस्ततःशर ५ हतोभक्तोगजांभोधिभिः ४८ षड्
बाणेंदुभि १५६ रष्टघ्नान्यशशिभिः १०८ खांगाग्निभिः ३६० षड्भसंः ६६ भोमान्मंदफलंलवाद्यमखिलंतन्मध्यमेपूर्ववत्त
स्माद्धीघ्रफलंचतत्सकलकार्यग्रहेस्यास्फुटः ४ दस्रा २ हतंस्वभृदुकेंद्रजभोग्यखंडनंदे ९ र्नृपे १६ र्वसुयमेंदुभि १२८
रंगरामैः ३६ खाब्ध्याग्निभिश्च २१० विभजेत्कुमुनादिकानांभक्तैः फलंकथितवत्स्वभृणंफलादि ५ तदूनशीघ्रोच्चगतिः
कुरामैः ३० खुण्णागुचापागतखंडविघ्ना अष्ट ८ घ्नकर्णेनतदाशुभुक्तेः फलंत्यजेत्खेटगतिःस्फुटस्यात् ६ यदाधि
कंशीघ्रगतेः फलंस्यात्तदाशुभुक्तिंफलतोविजह्यात् शेषंफलाद्यंविपरिक्षगत्यादिनेदिनेव्योमचरोमुनाक्ति ७ रामा
गशीतकिरणैः १६३ शरवेदचंद्रे १४५ स्तत्वेंदुभिः १२५ शरन्दृपै १६५ स्त्रिमवैः ११३ क्रमेण वक्रंप्रयांतिचलकेंद्रलवैः कुजा
द्याश्चक्रा ३६० क्षुतैः क्रमगतिंचसमाश्रयंति ८ रसतर्कवः ६६ शीतमयूखदस्राः २१ यमेंदुशीतद्युतयो ११२ द्विबाणाः ५२
वेदाग्निचंद्रा १३४ दिवसानिरुक्ता सन्दिः कुजाद्यक्षगतेः क्रमेण ९ नागाग्निभिः २८ शरनंदवे २५ मुनुभि १४ र्गुणा
श्टस्त्राग्नि १८३ नरवे २० श्चलभवेर्निजकेंद्रभागैः जायुद्गमः सुपरतेः कुकुभिश्चुतेस्तेश्चक्रा १२ न्दवेन्नियतमस्तमृयः प्रती
च्यां १० रूपेषुभि ५१ गुर्णयोः २३ रुदयोज्ञशुक्रयोः पश्चात्स्वतेर्भगणतो ३६० स्तमयोपिते: प्राक् संजायतेद्विदहनेः
३२ कुनगे ७१ रहोभिरादृश्यतेस्तमितयोरुदयोस्तयोश्च ११ व्योमाक्षिक्षितयो १२० न्टपाः १६ खदहना ३० स्तेवरमाः
८ षडगुणाः ३६ पश्चादस्तदिनानिभूमितनयादीनांभवंतिक्रमात् षष्ट्यूगैः ६६० रचलाग्निभि ३७ र्ध्वगगुणैः ३७२
शीतांशुबाणाक्षिभि २५९ नेत्राब्धिगुणै ३४२ रहोभिरुदितास्तेस्तमयांतिस्फुटं १२ वक्रादयास्तावधितोधिकोनाः
स्वशीघ्रकेंद्रस्यकलाविभक्ताः भवंतिमंदस्फुटभुक्तिहीनस्वशीघ्रगत्यादिवसागतेष्याः १३ इतिश्रीब्रह्मदेवविरचिते
करणप्रकाशेपंचतारास्यष्टीकरणाधिकारस्तृतीयः सूर्योतुलाजादिगतेदिनार्धजेछायेयुतेदस्र २ हृतेपलप्रभा

च्छायार्क १२ वर्गैक्यपदंस्फुटनिर्भवत्कर्णार्क १२ वर्गांतरजंपदंप्रभा १ सूर्या १२ क्षमासंगुणितेत्रिभज्ये १२० लंबाक्षजीवेपलकर्णभक्ते
अक्षज्यकायाधनुरुक्तभागाः याम्याः स्वरामार्क १२० हृविवर्जिताः स्युः २ ग्रहस्थदोर्ज्यागुणितेनत्र २५ निघ्नीदस्त्रांग ६२ भक्तामफल
स्यचापं क्षेपोनयुक्ताः स्युरपक्रमांशास्तेषांतुदिग्गोलवशात्स्वगस्य ३ लंकोदयाः कुंजरशैलदस्रा २७८ गोनंदपक्षा २९९ क्षि
रदा ३२३ विनाडयः युनाश्वरार्धैः सहिताविलग्नमाध्यास्ताः स्वदेशभवनोदयाः स्युः ४ सूर्येणभोग्यांशभवनस्यभागान्स्वोदयघ्नान्वि
जित्वरामैः ३० लब्धंत्यजादिष्टविनाडिकाद्यैर्मानैः क्षिपेद्भोग्यमथावशेषं ५ त्यक्तोदयांस्तोधितसाम्यशुद्धान्नाडीर्न्क्षिपेन्नास्व
तिरवाग्नि ३० निघ्नात् शेषाद्गुरुत्थोदयमानभक्तोन्नागादिलब्धंचविलग्नमिष्टे ६ तदेवमार्धान्वितमस्तलग्नंगम्यैवैः स्यादुदयादृते
यत् प्राग्वत्कलंतत्पतितैर्युक्तामध्योदयैरिष्टविनाडिकाः स्युः ७ सवितुरुदयकालाल्लब्धेष्टकालः खरामैः ३० गुणितउदयभक्तांशा
न्विनार्कोविलग्नं रविनतुविवरांशैः संगुणः स्वोदयोसौरवाशीरवि ३० विहृतकालश्चैकलग्नमान्वोः ९ क्रांत्यक्षयोगाविवरंसम
भिन्नगोलनतंविशाध्यनतवेतरवशेषमौर्व्या भक्तेविनष्टभवनान्वितयोस्त्रजीवेसूर्या १२ हतेदिनदलेखलुभास्वतीस्तः ९ कालो
नातप्रागपरत्रशेषः स्यादुन्नतलब्धहृतंदिनार्धं ननोरस ६ घ्नोघटिकालवाः स्युर्जीवानृतृस्योक्रमशोविधेया २० मेषा
दिगेर्कैश्चररंध्रजीवयत्रिघ्ना १२० युतांत्यारहितातुलादिगे तयानतज्योनितयात्तकांत्यादिष्टकर्णयुक्तश्चबोहतः ११
इष्टोन्नतोन्याममगोंदु १८० ताडितोभक्तोयुमानफलज्यया त्रिघ्ना १२० दिनार्धश्रवणेनसंगुणोगुलादिरिष्टश्रवणोथवाप्त
वत् १२ अंत्यादिनार्धश्रवणेननिघ्नात्तेष्टकर्णेनफलोनितांत्या शेषस्ययश्चापमयोक्रमेणरसो ६ धृततन्नतनाडिकाः
स्युः १३ दिनार्धकर्णेनहतात्त्रिभज्य १२० कार्विनाजितेष्टश्रवणेनतत्फले क्रमेणचापंदिनरंध्रसंगुणंखनं ९० भक्तेघटिकाः
स्युरुन्नताः २४ इतिश्रीब्रह्मदेवकृतेकरणप्रकाशेत्रिप्रश्नाधिकारश्चतुर्थः तिथिर्गतैष्यघटीगुणितेगतीगगनषड्विहृ ६०
तेतच्चकलादिना विरहितोसहितोरविशीतगुसमकलोग्रहणेभवतस्तदा १ भुक्तिर्दशांश १० सहितादलितात्तमानोर्विवं
विधोर्गुणहता ३ विहृताब्धिशैलैः ७४ आप्ता १० हृतेयुगकरैः २४ विषयाद्रिभि ७५ स्तेभक्तगतीफलकलाविवरंतमः स्यात् २

323 1914

आवरणंतिमिरंहिमरश्मेर्मंडलंशशकरस्यसुधाधाकरबिंबं आवरणावरणीयकयोः स्यान्मंडयोगदलंतुतदारब्धे ३ पातोनयु
तयुतिबाहुजीवानंदा १ हृतोवद ४ हृताशराः स्यात् तद्विक्षिपतेदुवशाद्धरोनंछन्नंभवन्मंडलयोगखंडं ४ ग्रात्यस्यबिंबादधिकं
यदास्यात्छन्नंतदानींग्रहणंसमग्रं यदापुनर्मानदलैक्यमूनंविक्षिपतेनग्रहणंतदास्यात् ५ ग्रात्यार्धैनग्राहकार्धयुतेनिस्वग्र
ताभ्यांक्षिपवर्गविशोध्यं मूलंषष्टि ६० घ्नंवियोगनगत्योर्नाक्रस्युस्त्यर्धमर्दार्धनाडयः ६ स्थित्यर्धमर्दार्धजनाडिकाहृता
भुक्तिर्विभक्तारवरसैः ६० कलादिकं ज्ञादोस्तयोर्तधनमर्कचंद्रयोः पातेन्यथास्यात्त्वफलंततोसकृत् ७ तिथ्यंतमूनमधिकंस्थि
तिखंडकाभ्यांप्राग्यासमोक्षसमयंक्रमशोवदंति स्थित्यर्धयोरिहयुतीःखलुपुण्ययकालमर्दार्धसंयुतिरदर्शनकालमिंदोः ८
तिथ्यंतकालोग्रहणस्यमध्यमाभ्यांघनर्क्षोनसहितोत्यजेन विमर्दखंडेनपृथक्क्रमेणस्यान्मीलनोन्मीलनकालइंदोः ९ ज
ग्राह्यहीनास्थितिखंडनिघ्नंगत्यंतरघ्नंहृ ६० तंभुजः स्यात् तात्कालिकेंदोरिषुरेवकोटिस्तद्वर्गयोगात्सदमिष्टकर्णः १० गत्यं
तरमर्ददलाहतेत्वग्विधेयाभुजकोटिकर्णाः पिधनसंदर्शनकालजाः स्युर्ग्रासोविकर्णस्तनुखंडयोगः ११ इष्टग्रासेनो
नमानार्धयोगस्वघ्नमूलंक्षेपवर्गोनितयत् तत्पृथि ६० भ्रंभुक्तिविक्षेपभक्तंस्वास्थित्यर्धात्पृथग्मिष्टस्तुकालः १२ स्पर्शा
दिकालोत्थनतज्यकाभिरक्षप्रभासंगुणताविभक्ता निजाक्षकर्णेनफलस्यचापंयाम्योत्तरंपश्चिमपूर्वयोःस्यात् १३ ग्रात्यात्सत्रि
ग्रहाद्विलोमविधिनादोर्ज्याविधेयातनः प्राग्वक्रांतिरसोग्रहत्रययुतस्येदोर्दिशास्यादिह योगापक्रमचापयोःसमदिशोःक्रा
र्धवियोगोन्यथातज्ज्यावद ४ हृतांगुलानिचलनस्यैवंवदंतिधुवं १४ स्वाब्धि ४ घ्नायुक्तंदिनमुन्नताद्यंदिनार्धभक्तंचहृतिस्त
याप्ताः मानार्धमानैक्यदलेषुकर्णदोस्तत्कोटयः संनिगदंगुलानि १५ जहर्दलाद्रात्रिदलावसानयावत्कपालंकथयंतिपूर्वे ततो
दिनार्धादपरंतदिदंमानैक्यभंवतोग्रहणन्यथातः १६ आदोव्योम ३० गुणांगुलैः परिमितंमानैक्यखंडांगुलैः पश्चाद्गोलदलो
गुलैश्चचलनंसमाधितांशलिखेत् आद्यप्राचियथादिशिस्वचलनंकेंद्रार्विमासादिचमश्चात्त्यादिशिकमोक्षिकन्यदिशिजज्यावृ
क्क्रमात्स्रापयेत् १७ माध्यः शरस्तद्दलनंकसिन्दिशाभवेत्स्वाक्षरतस्तुकेंद्रात् दृग्यंचमाध्यंचलनंहिमांशोः रविग्रहेतद्विपरीत

मेव १८ स्तेनाहतीयेवलनाग्रेकेंद्रस्रक्सूत्रचिन्हात्स्वमांत्यबाणो केंद्रान्यसेन्मध्यशरंचमध्येकेंद्रोःस्वकीयान्यदिशिच
मण १९ शिलीमुखाभ्यायककुभ्रंदशेयाभ्याञ्चसोभ्याञ्चसमान्यकाष्ठे मध्यंनयेमश्चिमपूर्वकाष्ठेतिग्मद्युतेश्चंद्रमसोन्यथास्व
त् २० ग्रात्यस्तेयग्राणाग्रतःखंडितेग्राहकार्धप्रमाणेनसूत्रेणन् स्पर्शमोक्षौसाधनेनादिशेदर्लस्यतेमध्यमग्रासंस्तामाकाश
तः २१ ग्राग्ग्रासेबाहुरिंदोःस्वचलनककुभिःग्राचिपश्चाच्चमोक्षेकेंद्रात्पूर्णोन्यथास्यात्स्वदिशिदिनपतेःकोटिरिंदोर्भुजाग्रा
व्यस्तामध्यात्तसार्यंस्तिमनृजुगतांकोटिकर्णाग्रयोगादिष्ग्रासादिक्षिध्यैसुमतिरनुलिखेद्ग्राहकाधेनिहतं २२ फलम
गे ७ विप्रजेत्कमलासनाश्वनिपर्वपतिस्त्वबंधकः द्रुहिणचंद्रपुरंदरवितपावरुणपावकदंडधराधिपः २३ ग्रादौचांतेच
मवर्णानुरूपःखंडग्रासेरंगसंदानुकारी ग्रासेरक्तःश्यामवर्णोधिकेर्धात्सर्वग्रासेपिंगलःशीतरश्मिः २४ इतिश्रीब्र
ह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेचंद्रग्रहणपरिलेखनाधिकारःपंचमः तिथेर्नताद्भाण ५ त्हताद्भाद्यस्तेनोनितःग्राचियुतोग्र
स्त्र सूर्यस्ततःकांतिलवायुतोनाःस्वास्रेणतुल्योन्यदिशोलवाःस्युः १ लवोनपूर्णाकजसिंजिनीहत्नाग्रहादिमोर्ध्वारवखषड्
णो ३६०० हृता भ्रुणंधनस्याहुटिकादिलंबनंतिथोहिपूर्वापरभागयोर्मुहुः २ लंबनेनगुणिताग्रहभुक्तिर्व्योमषड्हृ६०विर्हृ
ताच्चलाद्यं तद्दिलंबनग्रात्स्वशिमानोःस्वर्णमत्रनमसोपरथास्यात् ३ मुक्त्यंतरंलवगुणेनहताविमक्रंव्योमाब्धिनागग्राशिभि
१८०० र्लवदिदुनिःस्यात् तात्कालिकाग्रनमयूखशरोयुतोनोनत्यासमान्यककुभोभवतिस्फुटोसौ ४ स्थितिविमर्ददलेश
शिपर्ववत्समभिधायतत्तिथेःस्फुटात् स्थितिदलोनयुतादिहलंबनेस्थितिदलेनमुहुर्मुहुरानयेत् ५ ग्राग्लबनंमध्यवि
लंबनाद्भेदनंलंबयदिग्रासलंबने भ्रुणाख्ययोःस्याद्धिकंविमोक्षजंग्राग्ग्रासमलंबयदिग्राधनारव्ययोः ६ तदंतरेणस्थिति
खंडकंनिजेयुतंस्फुटंस्याद्दियुतंततोन्यथा युत्यायुतंलंबनयोर्धनर्णयोरयविधिःस्यात्खलुमर्दखंडयोः ७ स्याद्बाहुरत्राभिम
तस्फुटेषुजास्त्रिघ्न्यधनिघ्नोपपत्तःस्फुटेनसः स्फुटस्ततोग्रासविधिर्यथोक्तवत्ततोप्येनद्राविपरीतकर्मणा ८ मार्तंडबिंबस्य
दिवाकरांशाः१२संलक्षितेनोरवलुखंडितोपि सुतीक्ष्णभावान्महसःसुधांशोःसुनिर्मलत्वादपिषोड१६शांशाः ९ ग्रादावंतेचु

325
1918

कुलदुनमुग्धूमधूम्राविधुःस्यादर्धत्वन्नःकथयतिपुनःकालतांकज्वालस्य ग्रर्धादूर्ध्वंकबलिततनुःकृष्णताम्रःपिंगलःस
र्वग्रासप्रभवतिसविनासर्वदाकृष्णएव १० इतिश्रीब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेसूर्यग्रहणाधिकारःषष्ठः भुनोग्रहो
लघुगतिस्तरणेरुदितप्राच्यामयोःधिकगतिस्त्वधिकःप्रतीच्यां शाक्रस्यदृश्यधिकभुक्तिरदृश्यभूनोयात्यस्तमूनगतिरप्यधि
कोःपरस्यां १ कालांशकैर्दिनकरे१२र्नवभिः९कुचंद्रे११विश्वे१३र्दिने१५स्तुरगशीतकरे२७क्रमेण शीतांशुशुक्रगुरुसो
मसुतार्किभामाहीनाधिकादिनपतेःस्युरदृश्यदृश्याः २ ग्रहस्यदोर्ज्यारहितान्निजज्यका१२क्षेपाहतात्शोलनवाग्निभि२९७
र्भजेत लिप्तादिवाणायनयोःसमाशयोःकुर्यादृणंभिन्नदिशोर्धनंग्रहे ३ क्षेपासप्तासंगुणितेर्क१२भाजितेलब्धंकलाद्यस्व
मृणंविधीयते याम्योत्तरक्षेपवनाभ्रखेरप्राचिस्थितेपश्चिमभागगेन्यथा ४ एष्योत्तादधिकाद्गतोर्कखगयोर्यत्स्याद्दिनाडीगु
णीयुक्तासाविवरोदयेविधिरयंपश्चात्तचक्रार्धयोः एकस्यांस्थितयोस्तयोःपुनरसौसाध्योत्तरस्थैर्लवैःकालांशाभ्रदृशो१२धृता
भ्रकथितात्स्फुटाद्भ्रमंहोनेष्यते ५ उक्तांशितकाललवांतरलिप्तासमुक्त्योर्विवरेणतद्गतायह्यन्वोः चक्रोपगतेयुचरेगतियुत्या
गम्यानिगतानिचसंतिदिनानि ६ इष्टांशकैर्योत्यधिकाध्रुवांशायदानदातानिगतान्यहानि अस्तेलमकागम्यदिनान्यथोहि
विलामतस्तान्युदयेग्रहाणां ७ यदास्तदेशोभवनद्वयेनस्वक्षेणहीनःसमयस्तदानीं प्रयात्यगस्त्योस्तमयभषड्भतेनन्यु
तोनोदयमेतिसाम्यः ८ इतिश्रीब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेग्रहोदयास्ताधिकारःसप्तमः ग्रस्तप्रभासंपहतायमस्वरे ७२
भक्ताफलेनोनयुतंस्फुटंभवेत् इंदोश्चरार्धंरविवत्समाधितंभित्रैकविक्षेपशशांकगोलयोः १ प्राग्वत्प्रागुदयेदुलग्नयोर्मुहुः
पश्चात्समयुताश्चंद्रलग्नयोः यःकालांतरजःसउन्नतोभवेत्साध्यात्तःस्वचरार्धंतार्कवत्समा २ चंद्रार्कयोःक्रांतिलवांतरे
क्यजीवाविधेयासमभिन्नगोलयोः चंद्रेष्टभाकर्णगुणाविभक्तामालंबमौर्व्याफलमिंदुदिग्भवेत् ३ चंद्रेफलस्वंसमभिन्नदिक्के
न्यथातथास्वप्रमयाचस्फुटं स्यादंगुलादिःसमुजोदिवाकरैःकोटिस्तयोर्वर्गयुतेःपदंश्रुतिः ४ भानुरर्जितसुधाकरांशकाः
स्यात्तिनंतिथि१५विभाजिताःसिते श्यामकुंजरवराशंक१९०वर्जितास्तेतथैवबहुलेसितंभवेत् ५ इंदोर्बाहुःसंनिवेशोयथा

शेषभादिंद्रोः प्राङ्मुखशंकोटिरस्मात् प्राच्यामिंदोः पश्चिमशामुखशंकर्णास्तिर्यग्बिंदुकोऽस्य ग्रहमध्ये ६ कर्णकोटियुजिषाड्भा
६ रंगुलैर्मंडलंचाग्राहृतः समालिखेत् जानयेदपरतः सितंविधोः कर्णमार्गगमयासितेसितं ७ सितांगविश्लेषदृल्लेननंदा ९
हृताधिकास्यात्तरिलेखसूत्रं सितेनशुक्लादनुकर्णगत्याग्रतंलिखेत्तेननसितप्रसिध्यै ८ इतिश्रीब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रका
शेष्टगोन्नत्यधिकारोष्टमः जनलग्नुक्रोरवचरेलभुक्तरूनेचवक्रिण्यधिकेविलोमात् वक्रस्थयोःशीघ्रगतावनलेग
म्यायुतिश्चाथगतान्यथास्यात् १ अरकर्योर्वक्रगयोश्चमक्रान्मुक्त्यंतरेणांतरलिप्तिकाः स्युः दिनानिवक्रिण्यथभुक्तियुत्याज्ञेया
युतिस्तैरगतागतावा २ गतिरंतरलिप्तिकाहृतागतियोगांतरभाजितानदा अगतेस्वमृणंगतेकलाद्युचरेवक्रगतेन्यथासमौ
३ नवदिनेश्वरसार्कदिवाकरादश१०हताःखलुबाणकलाः कुजात् ९०।७२०।६०।७२०।९२० युगयमाष्टरसांबरभूमयोदश
९०हता ४०।२०।८०।६०।७००इहपातलवाःस्मृताः ४ युगाग्निवेदाःषट्कृतिरंध्रिवेदास्तंबुरसांशनिध्यःखरामाः व्योमेंदु९०
निघ्नाः२४०।३६०।४२०।४८०।३००निजकर्णभक्ताकुजादितोबिंबकलाभवंति ५ सोमसूर्यसुतवाक्पतिपाताःसंस्कृताश्चलक
लनयक्षाते स्युःस्फुटज्ञासितपातलवाःस्युःस्वीयमंदफलयुक्तविहीनाः ६ स्वस्वपातरहितस्वचरात्सोम्यक्रमेणाश्वलोच्चात्पत्का
दोर्ज्योनिजशरहताशीघ्रकर्णोत्थृताच्च खपस्यैःभवतिनिजपातोनितोन्यर्कगत्यानत्यासूर्यग्रहणविधिनासंस्कृतः शीतर
श्मिः ७ शरयोःसमभिन्नगोलयोर्विवरैक्यंभवतियहातरं अनयोस्तनुखंडयोगतोल्पेयदिभेदेखरसै ६०र्हतेकराः ८ अ
समदिशोःशरयोर्युतिर्भाजोनिजनिजबाणदिशिस्युरोल्पः समकुकुभोःखलुयस्यशरोल्पःपरदिशिसोन्यतमश्चरंश्चतम
न् ९ समकल्पयोर्ग्रहयोरुदयोयःस्फुटमनयोरुदयात्समएवा समभवतियेनसतिग्रहभेदेसतिथिरतःकुरुलंबनपूर्वं १०
इतिश्रीब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेग्रहयुत्यधिकारोनवमः · बाणेंदुनाड्यूननताक्रमज्यात्रिज्या ७२०न्वितासेवनतोक्र
मज्या त्रिज्याधिकस्यक्रमचापयुक्ताःस्वस्वार्धबाणाः ५४००धनुरुक्रमस्य १ जासीत्पार्थिवसंदवंदितपदांभोजद्वयोमाथु
रःश्रीमच्चंद्रबुधागुणैकवसतिर्विख्यातकीर्तिःक्षितौ तत्पादस्यसुतोधिपंकजयुगंखंडेंदुचूणोडामणेर्दृतस्यसूमिदंचकारक

332
1918

रणंश्रीब्रह्मदेवः कृती २
करणाधिकारोदशमः

इतिश्रीमज्ज्योतिर्विद्वरभदृसुतसमस्तगणकवंद्यब्रह्मदेवविरचितेकरणप्रकाशेग्रहयोत्ये
॥श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ :श्रीः :श्रीः :श्रीः :श्रीः :श्रीः :श्रीः :श्रीः

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

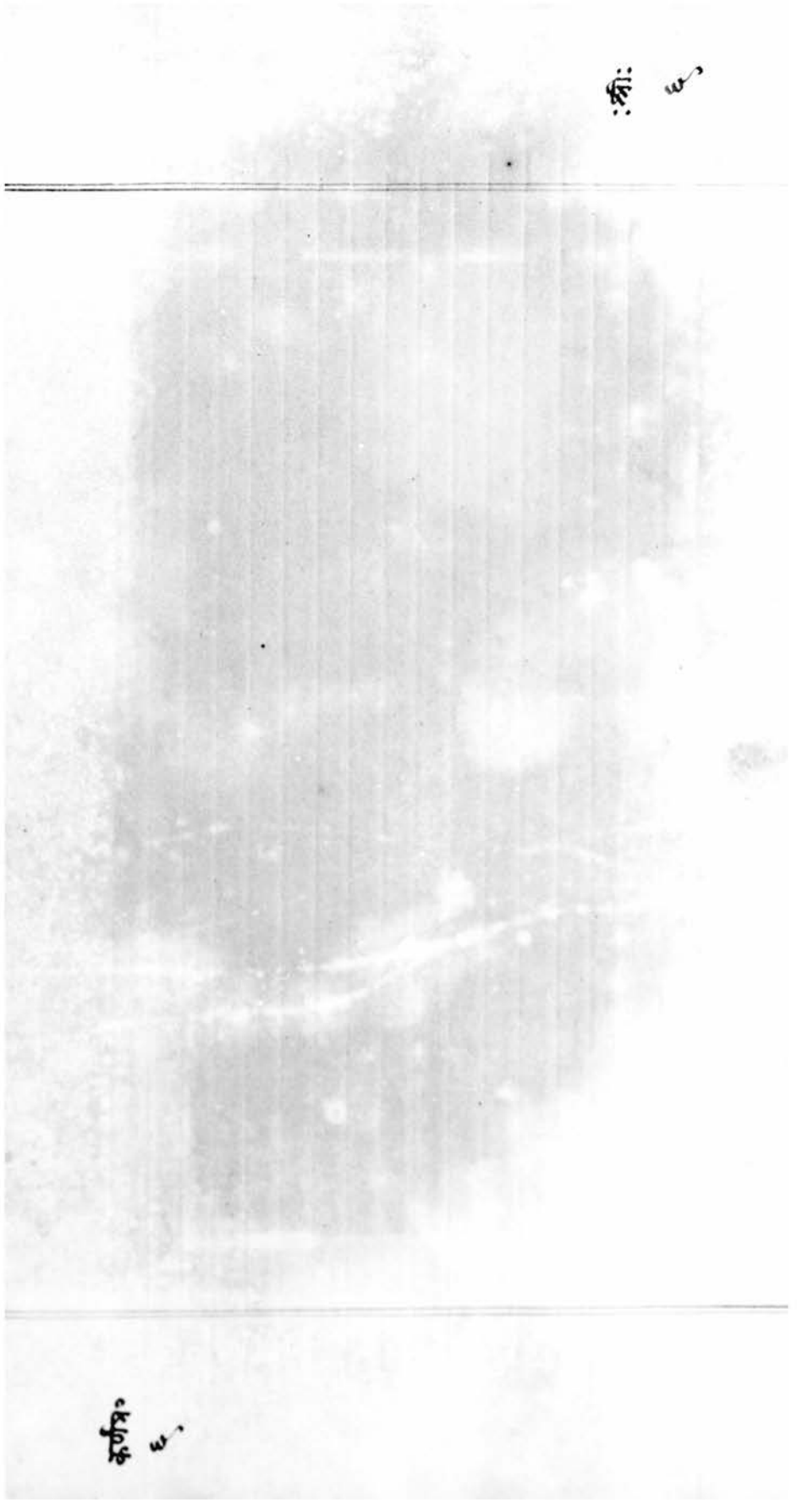

شکل ۳